

Anti – Pest Protocol

Versie september 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	3
1.1 De pedagogische functie.....	3
1.2 We streven naar een pedagogisch klimaat met de volgende kenmerken:	3
1.3 Doel	4
2 Voorwaarden	5
2.1 Plagen of pesten?.....	5
2.2 Voorbeelden van pestgedrag:	6
3. Hoe gaan we er mee om	8
3.1. Regels	8
4. Aanpak van pestgedrag	9
4.1. Afspraken voor alle groepen.....	9
4.2. Regels voor groepen specifiek.....	10
5. Aanpak van ruzies of pestgedrag	11
6. Consequenties	12
7. Begeleiding	13
7.1. Hulp aan de gepeste	13
7.2. Hulp aan de pester.....	13
8. Adviezen	14
8.1. Adviezen aan ouders van gepeste leerlingen	14
8.2. Adviezen aan ouders van pesters.	14
8.3. Adviezen aan alle ouders	15
9. Tot slot.	15

Anti - Pestprotocol

1. Inleiding

Wij kiezen voor een anti-pestprotocol, omdat wij tegen pesten zijn en pesten willen voorkomen. Pesten komt helaas nog steeds veel voor op scholen, soms ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aan pakken.

Onze school neemt een vrij centrale plaats in binnen de binnenstad van Gorinchem en wordt gekenmerkt door: kleinschaligheid, rust, regelmaat en geborgenheid. Hier mag een kind zichzelf zijn!

Dit pestprotocol kan niet los worden gezien van de gedragscode voor leerkrachten, leerlingen en ouders, zoals deze door het bevoegd gezag, de Stichting LOGOS is vastgesteld.

1.1 De pedagogische functie

De opvoeding van kinderen is in de eerste plaats de taak van de ouders / verzorgers. Zij verzorgen hun kind(eren), bieden geborgenheid en stimuleren in de groei naar volwassenheid. In de omgang komt de opvoeding tot uitdrukking in het pedagogisch handelen: de ouders beïnvloeden hun kind(eren) bewust én gericht met het doel bij te dragen aan de ontwikkeling. Eigen ervaringen en levensbeschouwing spelen daarin een grote rol: waarden en normen die men belangrijk vindt, wil men ook overdragen aan de kinderen. Een gedeelte van de opvoeding wordt mede vormgegeven door het onderwijs. Ieder kind is hierbij uniek en ieder kind is een sociaal wezen.

Wij hechten er belang aan dat kinderen zich ontwikkelen tot vrije en verantwoordelijke mensen. We vinden het daarom belangrijk dat zelfstandigheid bevorderd wordt, dat kinderen leren samenwerken en verantwoordelijkheid leren dragen. Voorwaarde hierbij is dat kinderen zich veilig en geborgen voelen op school. De leerkracht is naast begeleider van het leerproces ook pedagoog. We streven daarom naar een goede, wederzijdse relatie tussen de leerkracht en het kind. We willen steeds oog hebben voor wat leeft bij het kind, voor zijn of haar mogelijkheden en beperkingen en spelen hierop in. Wanneer een juist pedagogisch klimaat geschapen is, komt een kind toe aan het leren van attitudes die het kind helpen respectvol te leren leven met zichzelf en anderen.

1.2 We streven naar een pedagogisch klimaat met de volgende kenmerken:

- ▶ Veiligheid en geborgenheid als basis;
- ▶ aandacht voor het individu van het kind;
- ▶ leren samenwerken;
- ▶ leren zelfstandig te zijn;
- ▶ duidelijke eisen met betrekking tot de omgang van leerlingen met elkaar en met volwassenen;
- ▶ leren verantwoordelijkheid te nemen en te dragen;
- ▶ positieve, hoge verwachtingen tonen als leerkracht.

Binnen de school doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen, dit kan binnen de groep of bijvoorbeeld bij het spelen op het plein. Situaties die gemakkelijk kunnen leiden tot: gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen. Dergelijke situaties leiden gemakkelijk tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Er worden nog wat meelopers geronseld en de basis voor een langdurige peestsituatie, met alle negatieve gevolgen van dien, is gelegd. Pestgedrag is een niet te ontkennen fenomeen, dat zich de laatste jaren steeds meer voordoet bij zowel kinderen als bij volwassenen. Pestgedrag in en rondom onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, doordat veel tijd aan de oplossing van dergelijk gedrag moet worden besteed, maar doet ook absoluut inbreuk op onze visie, dat wij in onze school een veilige en kindvriendelijke onderwijsleeromgeving nastreven. En hoe kunnen kinderen, die hun onzekerheid en frustraties door middel van pestgedrag uiten, en tot een vast gedragspatroon maken, later als volwassenen op een respectvolle manier met andere mensen in de maatschappij omgaan? Met behulp van dit anti-pestprotocol willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper, gepeste en zwijgende meerderheid bespreekbaar te maken.

In alle groepen wordt voor de sociaal-emotionele ontwikkeling het programma "De Vreedzame School" gebruikt. Het voorkomen van pesten is een belangrijk onderdeel van deze methode. In dit protocol is een duidelijk plan van aanpak beschreven voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd. In de bijlage zijn algemene omgangsregels en handreikingen voor gesprekken opgenomen. Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook de ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot de school en omdat oorzaken van pestgedrag zeker niet alleen binnen de school, maar vaak ook buiten de school liggen.

1.3 Doel

Dit protocol heeft als doel:

- 🚩 Eraan bij te dragen dat alle kinderen en volwassenen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- 🚩 Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- 🚩 Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan;
- 🚩 Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad en de oudercommissie onderschrijven dit pestprotocol.

Met dit anti-pestprotocol verwachten wij als school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Anti - Pestprotocol

2 Voorwaarden

Om pesten als probleem te erkennen en dit aan te pakken zijn een aantal voorwaarden noodzakelijk.

- ▶ Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen, (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd ouders);
- ▶ De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp met kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld;
- ▶ Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen;
- ▶ Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak;
- ▶ Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen inschakelen en het bevoegd gezag adviseren;
- ▶ Voor iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

2.1 Plagen of pesten?

Plagen is het niet hetzelfde als pesten. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een peestsituatie ontstaan.

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van plagen en pesten en de gevolgen van dit gedrag vormen een basis voor het signaleren van pestgedrag.

Plagen

- ▶ Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan.
- ▶ Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk
- ▶ Speelt zich af tussen 'gelijken'
- ▶ Is meestal te verdragen of zelfs leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn.
- ▶ Meestal één tegen één.
- ▶ Wie geplaagd wordt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.

Pesten

- ▶ Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf wie, hoe wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- ▶ Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf of na een korte tijd).
- ▶ Ongelijke strijd. De onmachtsgedvoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
- ▶ De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- ▶ Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- ▶ Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

Gevolgen van plagen

- Op het moment dat het gebeurt, is het niet leuk, maar de pijn gaat snel over.
- De vroegere relaties worden snel weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd
- Men blijft opgenomen in de groep.
- De groep lijdt er niet (echt) onder

Gevolgen van pesten

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig en men vertrouwt elkaar niet.

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die later in hun leven van pas komt bij conflicthandling, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

We spreken van pestgedrag als het slachtoffer zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij echt pestgedrag zien we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen. De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn dus het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

2.2 Voorbeelden van pestgedrag:

Verbaal (met woorden):

- Vernederen: 'Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen';
- Schelden: 'Viespeuk, etterbak, mietje' enz.;
- Dreigen: 'Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je.';
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas;
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. ('rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak' enz.);
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek (door aan te raken):

- Trekken en duwen of spugen;

Anti - Pestprotocol

- ✚ Schoppen en laten struikelen;
- ✚ Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie (bedreigend):

- ✚ Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten;
- ✚ Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen fietsen;
- ✚ Een kind dwingen om persoonlijk bezit af te geven;
- ✚ Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie (buitensluiten):

- ✚ Steun zoeken bij andere kinderen met als gevolg dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes;
- ✚ Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- ✚ Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed;
- ✚ Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken.

Digitaal pesten

Leerkrachten dienen ook alert te zijn op nieuwe pestvormen. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het **'online-pesten'**. Kinderen pesten elkaar via de social media (denk aan Twitter, Facebook en/of WhatsApp). Bij dit 'online-pesten' wordt soms flink gescholden en bedreigd. Veel kinderen praten hier niet over. Ouders houden soms onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer of telefoon. Leerkrachten hebben minder of geen zicht op het gebruik van de computer of telefoon buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak om in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

Kortom:

Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het kan een pedagogische waarde hebben.

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

3. Hoe gaan we er mee om

- Op school stellen we regelmatig een thema (in de kring) aan de orde. Soms gebeurt dit naar aanleiding van de actualiteit, een onderwerp dat aan de orde komt in de verhalen of uit de methode Kind op Maandag (Godsdienstige Vorming). Structureel werken we met de methode 'De Vreedzame School', zodat we continu bouwen aan een sterk pedagogisch klimaat.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen daarbij aan de orde.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, gastspreker, regels afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken. Hierbij spelen de leerlingmediatoren van De Vreedzame School een actieve rol. Agresief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. De school neemt duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen;
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is het afspreken van regels voor de leerlingen.

3.1. Regels

Als school hechten we veel waarde aan de woorden van Jezus Christus: 'Heb je naaste lief als jezelf.' Voor de kinderen kan je dit vertalen naar: 'Doe niet iets bij een ander wat je zelf ook niet wilt.' Om deze woorden nog meer inhoud te geven bespreken we met de leerlingen in alle groepen de onderstaande thema's uit De Vreedzame School:

1. We horen bij elkaar
2. We lossen conflicten zelf op
3. We hebben oor voor elkaar
4. We hebben hart voor elkaar
5. We dragen allemaal een steentje bij
6. We zijn allemaal anders (en dat is oké!)

Elke periode staat op school een thema centraal. Deze regel wordt vermeld in de Nieuwsbrief. De regel van de week wordt in alle groepen besproken. De posters die horen bij de regels worden ook in de klas opgehangen.

Signalen van pesterijen kunnen onder andere zijn:

- Een persoon wordt altijd bij een bijnaam genoemd, nooit bij de eigen naam;
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- Een klasgenoot voortdurend de schuld ergens van geven;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Isoleren;

Anti - Pestprotocol

- ✚ Buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- ✚ Op weg naar huis achterna rijden;
- ✚ Naar het huis van het slachtoffer gaan;
- ✚ Bezittingen afpakken, verstoppert of beschadigen;
- ✚ Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

4. Aanpak van pestgedrag

De aanpak van pestgedrag is niet alleen gebaseerd op het herkennen van het probleem. Ook is het belangrijk dat, op het moment dat er signalen zijn dat er wordt gepest, iedereen weet hoe te handelen. Daarom hebben we een aantal regels afgesproken.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van een leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we dit de kinderen al bij:

'Je mag niet klikken, maar ... wanneer je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht of de volwassene vragen. Dit helpt om erger te voorkomen.'

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor de sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dat neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem te komen oplossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

4.1. Afspraken voor alle groepen

De algemene regels en afspraken zijn in sommige situaties niet concreet genoeg om hier in de dagelijkse praktijk mee te kunnen werken. Daarom hebben we een aantal concreet gemaakt. Deze afspraken gelden voor alle kinderen van de school, binnen het gebouw en daarbuiten zolang dit onder de verantwoordelijkheid van de school valt. Natuurlijk gaan we er liever vanuit wat een kind wel mag en kan. Toch is het ook nodig om de grenzen aan te geven, vandaar de volgende afspraken:

- ✚ Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig zou vinden;
- ✚ Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil;
- ✚ We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden;

- Als je kwaad bent, ga dan niet slaan, schoppen, krabben of zoiets. Je komt dan aan de ander; Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of juf;
- Niet zomaar klikken. Wel aan de meester of juf vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt;
- Vertel aan de meester of juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest;
- Blijft de pester doorgaan, dan aan de meester of juf vertellen.
Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!
- Word je gepest, praat er thuis ook over. Je moet het niet geheim houden;
- Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed;
- Niet aan spullen van een ander zitten;
- Luisteren naar elkaar;
- Iemand niet op het uiterlijk beoordelen;
- Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school;
- Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan;
- Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we weer vergeven en vergeten.

4.2. Regels voor groepen specifiek

Voor bepaalde groepen kan het goed of prettig zijn de algemene schoolregels aan te vullen. Dat kan, maar alleen in overleg met de leerkracht.

Zowel de schoolregels als de klassenregels zijn bekend bij de kinderen en kunnen opgehangen worden in de klas.

Anti - Pestprotocol

5. Aanpak van ruzies of pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij dit op te lossen. Daarvoor hanteren we vier stappen:

Stap 1:

De leerling(en) probeert/proberen er eerst zelf of met de leerlingmediatoren uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht of een volwassene voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht of de volwassene brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek. Samen proberen ze de ruzie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen of ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie of pestgedrag neemt de leerkracht of de volwassene duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest of ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. Zie consequenties.

Binnen ParnasSys (ons digitale leerlingvolgsysteem) wordt er een notitie gemaakt waarin staat wat de ruziemaker of pester heeft gedaan. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht de toedracht en de genomen maatregelen. Bij herhaaldelijke melding worden de ouders door de leerkracht of de directeur op de hoogte gebracht van het gedrag van ruzie- of pestgedrag.

School en de ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Als de leerkracht het idee heeft dat er onderhuids wordt gepest, stelt deze een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

6. Consequenties

Afspraken en maatregelen kunnen alleen effect hebben wanneer zij, in het uiterste geval, gevolgd worden door sancties.

Als de vier bovengenoemde stappen zijn gevolgd en de leerkracht constateert dat de ruzie of het pesten niet is opgehouden of geen positief resultaat heeft gehad voor de gepeste neemt deze duidelijk stelling in en past een straf toe.

De straf is opgebouwd uit vijf fases; afhankelijk van de tijd dat de pester door blijft gaan met zijn of haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn of haar gedrag worden een of meer van deze fases doorlopen.

Fase 1:

Korte straf, gericht op het probleem waarbij nadrukkelijk een signaal wordt afgegeven:

- ▶ een of meerdere pauzes binnen blijven;
- ▶ nablijven tot alle kinderen naar huis zijn vertrokken;
- ▶ een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- ▶ door een gesprek bewustwording bereiken bij de pester over wat de gevolgen zijn van het pesten;
- ▶ afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van afspraken komen wekelijks (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders als voorgaande sancties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in ParnasSys (als notities) en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het probleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de ambulante begeleider van het Samenwerkingsverband/orthopedagoog, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden de leerling tijdelijk binnen de school in een andere groep te plaatsen (time-out). Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Anti - Pestprotocol

7. Begeleiding

Wanneer er duidelijk sprake is van pesten kunnen kinderen dit zelf niet meer oplossen. We kiezen er daarom voor hen te begeleiden. Natuurlijk kiezen we er in de eerste plaats voor om het slachtoffer te helpen en te ondersteunen en hem of haar zo het gevoel van veiligheid (terug) te geven. Omdat we er ook vanuit gaan dat de pester niet zelf in staat is zijn gedrag te veranderen en omdat er bij de pester vaak een onderliggend probleem is willen we ook hem of haar begeleiden. Bovendien hopen we hierdoor de kans op herhaling te verkleinen. Aanspreekpunt voor leerlingen is in eerste instantie de eigen leerkracht. Mochten zij er samen niet uitkomen, dan komen de volgende personen in beeld: de Vertrouwenspersoon of Interne Contactpersonen (ICP), de Interne Begeleider (IB) of de directeur.

7.1. Hulp aan de gepeste

Onze hulp aan de gepeste leerling kan, onder andere, bestaan uit:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen stellen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij of zij voor, tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is vaak een reactie die de pester wil uitlokken. De leerling laten zien hoe je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen in een ander reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossingen het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en met de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet over beschermen door het naar school te brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

7.2. Hulp aan de pester

De hulp aan de pester kan, onder andere, bestaan uit:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruziemaken of pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buiten gesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn of haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses laten aanbieden;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als het kind zich wel aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren, overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen liggen in

- 🚩 Een problematische thuissituatie;
- 🚩 Voortdurend gevoel van anonimiteit (buiten gesloten voelen);
- 🚩 Voortdurend in een niet passende rol gedrukt;
- 🚩 Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- 🚩 Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.

8. Adviezen

In de gesprekken met ouders willen we samen zoeken naar de beste oplossing voor het probleem. We willen hen daarbij handreikingen doen om een oplossing te bespoedigen.

8.1. Adviezen aan ouders van gepeste leerlingen

Bij de gesprekken met ouders van gepeste leerlingen kunnen we, onder andere, denken aan:

- 🚩 Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- 🚩 Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- 🚩 Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- 🚩 Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer teug komen;
- 🚩 Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- 🚩 Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

8.2. Adviezen aan ouders van pesters.

In de gesprekken met ouders van de pesters kan, onder andere, het volgende aan de orde komen:

- 🚩 Neem het probleem van uw kind serieus;
- 🚩 Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans pester te worden;
- 🚩 Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- 🚩 Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- 🚩 Besteed extra aandacht aan uw kind;
- 🚩 Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- 🚩 Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- 🚩 Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Anti - Pestprotocol

8.3. Adviezen aan alle ouders

Wanneer het pesten zich op school of in een groep voordoet is iedereen daarbij betrokken. Iedereen ziet wat er gebeurt of voelt de negatieve spanning. Het zoeken naar een oplossing is dus voor iedereen belangrijk. Ons advies aan alle ouders kan dus, onder andere, zijn:

- ▶ Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- ▶ Stimuleer uw kind op een goede manier met andere minderen om te gaan;
- ▶ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- ▶ Geef zelf het goede voorbeeld;
- ▶ Leer uw kind voor anderen op te komen;
- ▶ Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

9. Tot slot

Zoals al eerder aangegeven, voorkomt het opstellen van een pestprotocol niet dat er op school ruzie wordt gemaakt. Wel nemen we dit serieus en proberen we op een goede en duidelijke manier te zoeken naar een oplossing. Vaak kunnen we dit niet alleen en hebben we daarbij de hulp van de ouders/verzorgers nodig. Met hen gaan we dan in gesprek. Deze gesprekken zijn belangrijk. Het is daarom mogelijk dat we deze gesprekken, zeker wanneer de rol van de leerkracht ter sprake komt, met z'n tweeën doen. In ieder geval worden aantekeningen gemaakt en afspraken vastgelegd.